

## **Виховний захід на тему : «СПАЛЕНА, АЛЕ НЕ СКОРЕНА»**

До 70-ї річниці Корюківської трагедії.

**Мета :** поглибити знання учнів про страшні події 1,2 та 9 березня 1943 року в м. Корюківка, розвивати вміння аналізувати та робити правильні висновки із поданої інформації, виховувати патріотизм та почуття вдячності й поваги до ветеранів Великої Вітчизняної війни та свідків Корюківської трагедії.

**Обладнання:** мультимедійне обладнання, презентація, виставка літератури «Багряний дзвін Корюківки», аудіо записи Ennio Morricone «Le vent le cri», Tomaso Albinoni «Adagio cafe del mar classic», Н. Май «Фронтовики», квіти для ветеранів, відео-фрагмент, велика книга спогадів, свічки, метроном.

**Форма проведення:** реквієм пам'яті.

**Вікова категорія:** учні середніх та старших класів Корюківської гімназії.

**Запрошені гості:** свідок Корюківської трагедії Діна Корнієвська, ветеран ВВв Михайло Кобижча .

### **СЛАЙД №1**

Пам'яті 7000 жителів  
м. Корюківка на Чернігівщині,  
закатованих фашистами  
1-2 березня 1943 року

### **ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ**

*Сцена напівзатемнена, звучить музика Ennio Morricone «Le vent le cri» , виходять учні .*

### **СЛАЙД №2**

1. Земля напоєна людською кров'ю,  
Сім океанів кров оцю не змиють.  
Сім сонць невзможі висушить її,

Сім тисяч душ невинно убієнних.

2. Семидесята вже прийшла весна,  
Семидесята, а пам'ять все жива.  
Сімдесят років це багато чи мало?  
Сімдесят років, щоб бачити те, що є навкруги  
Чи нашої крові катам замало?  
Чи замало людям принесли біди?

3. Корюківко моя,  
Моя маленька батьківщино,  
Яка ж покручена історія твоя.  
О скільки ж ти пережила,  
О скільки ж ти перетерпіла,  
Та ти жива, жива, жива. Жива!

4. Корюківко! Твої криниці сповнені сльозами,  
Твої ліси стривожені і грізні,  
Твої вітри гіркі до помсти кличуть,  
Тим звірам вбивцям, хоч вони вже мертві.
5. Твої льони синіють, неначе очі постріляних,  
Твої ліси не гнуться в передгрози.  
Сім тисяч закривавлених зірок мигтять вночі,  
А на світання сім тисяч хмар жалобою сльозяться.

### СЛАЙД № 3

6. Місто моє! Тебе два роки розпинали,  
Палили, кривдили, стріляли  
Німецькі варвари – кати.  
В страшному полум'ї заграви  
Канало в крові й муках ти.
7. Корюківка – це води Бречі в плині,  
У березні – сумні-сумні...  
Корюківка – сестриця ти Хатині,

Сплюндрована фашистом у війні.

*Світло стає яскравим. Виходять ведучі.*

#### СЛАЙД № 4

І вед. Місто Корюківка – районний центр , розташований в північній частині Чернігівської області, на річці Бреч ( басейн Дніпра). За всю 350-річну історію невеликого поліського містечка багато випало на долю героїчного , а ще більше трагічного.

ІІ вед. В роки лихоліття жоден населений пункт на теренах колишнього Радянського Союзу не зазнав таких величезних жертв мирних жителів. Під час німецької окупації місто було центром радянського партизанського руху на Чернігівщині. Звідси почали свій шлях Чернігівський партизанський загін, партизанське з'єднання під командуванням Олексія Федорова, тут постійно діяло партійне та комсомольське підпілля.

І вед. Сьогодні ми виділяємо з великої історичної сторінки Корюківську трагедію.

Невпинно час в історію летить,

Події є у ній і є моменти.

Сьогодні наша гідність нам велить,

Розставити в своїм житті акценти.

ІІ вед Давайте заглянемо за завісу часу і подивимось на страшні події 1,2 березня 1943 року.

#### СЛАЙД №5

І вед. На тимчасово окупованій території радянського Союзу загинуло понад 5 млн мирних громадян і військовополонених. Фашисти зруйнували і спалили 714 міст і селищ, 28 тисяч сіл і хуторів, залишивши без даху над головою 10 млн людей. Серед знищених населених пунктів – Корюківка.

ІІ вед. Архівні документи свідчать.

*Ведучі відходять на задній план , а до мікрофонів підходять 5 учнів.*

*Звучит музика Tomaso Albinoni «Adagio cafe del mar classic»*

#### СЛАЙД №6

1. Трофейний документ «Журнал бойових дій піхотної бригади « Гонвед» характеризує обстановку, що склалася наприкінці 1942 року.

16 грудня. У районі Корюківки за наказом командира 32-го піхотного полку почалися бойові дії проти партизан. Розвідувальні підрозділи у перший день не повернулися. Втрати того дня : 2 вбито й 5 поранено.

*Пауза, музика*

2. 22 грудня. Бої під Корюківкою тривають. Партизанам у районі Корюківки поставляла продовольство група євреїв. Групу євреїв у кількості 90 чоловік страчено.

*Пауза, музика*

3. Йшов березень 43-го. Дику розправу вчинили фашисти над населенням Корюківки. 1,2 березня 1943 року було організоване масове вбивство мирного населення. Фашисти щільним кільцем оточили містечко.

*Пауза, музика*

4. Всім громадянам запропонували з'явитись на центральну площу для перевірки документів. Людей партіями по 50-100 чоловік заводили до ресторану і ... розстрілювали.

*Пауза, музика*

5. Персональним обліком , проведеним у місті Корюківка, вдалося впізнати і встановити 1910 чоловік (станом на вересень 2012 року), інші – залишилися невпізнаними.

*Ведучі та 5 учнів на сцені стають у вигляді клину, з середини виходить учень, який читає уривок з поеми-реквієму Анатолія Хоменка «З вогню і диму»*

СЛАЙД №7

Одна з тисяч.

Ніжний березень. Перша відлига.

Вже хлюпоче в снігу вода.

Тільки що це, що це за лихо –

Звідки плине ... така ... руда?

Звідки грому дрібні розколи  
На порозі весни?  
Що за лемент піднявся довкола?  
Хто мені пояснить?  
Придивлюся, прислухаюсь.  
Нене!  
То збігає струмками кров  
(Хтось рукою з калюжі – до мене).  
Он есесівці – хижий крок!-  
Виганяють із хат, шалені,  
І старих, і малих,  
Викидають малят грудних  
І стріляють у груди, спину...  
Хто помститься бандюгам за них?  
Хто недолюдкам шлях перепинить?

1. Так по-звірячому мстили фашисти корюківчанам за партизан. Історія зберегла свідчення очевидців.

#### СЛАЙД №8

*Виходить учень, сідає за стіл, починає гортати велику книгу спогадів, в цей час їх озвучують учні.*

1. Вранці 1 березня 1943 року з Щорса у Корюківку прибув німецький каральний загін. Населений пункт було оточено. Всіх мешканців групами по 50-100 чол. зганяли у великі будинки і розстрілювали. До будинку Корюківського ресторану було загадано до 500 чоловік мирного населення і спалено. Одночасно до 10 легкових машин із карателями прочісували всі хати і околиці містечка і вбивали жителів як у помешканнях, так і на вулицях. Частину будинків із трупами гітлерівці спалили першого дня. На другий день тривало те ж саме. Були випадки, коли людей живими кидали в вогонь.

#### СЛАЙД №9

2. Вогонь йшов величезною лавою, що то знімалась до неба, то стелилась по землі. Як у страшному суді! Потім почули постріли, крики, зойки... Зрозуміли, що вбивають всіх. Прийшовши додому, відчинив двері. Тихо. Ніде нікого. Прочинив двері до передньої кімнати. Бачу кров, кров, кров... Кров ллється рівчаком із дальшої. Ступаю по крові, відчиняю двері:- О Боже! Всі хто був у хаті – постріляні. Кров'ю забризкані стіни, двері. У старшого 14-річного сина прострелені груди, ще двоє лежать ниць, тесть за столом з розтрощеною головою, дружина з 2-річним сином мертва під стіною. У синочка пробита голівка. Більше нічого не бачу... потемніло в очах. Став у дверях, уперся руками в лутку і не можу зійти з місця. Кричати не можу, і не плачу, скам'янів... Щось пекуче в грудях душить мене і в голові шум і дзвін.

#### *Відеофрагмент*

#### СЛАЙД №10

І вед. Шановні присутні сьогодні у нас в гостях почесні гості, це ветеран Великої Вітчизняної війни Михайло Мусійович Кобижча та свідок Корюківської трагедії Діна Степанівна Корнієвська, ми з задоволення надаємо їм слово.

#### *Виступ , квіти*

І вед. Білоруська Хатинь – 22 березня 1943-го року у селі знищено 149 людей. *Пауза, звучить поминальний дзвін.*

ІІ вед. Чеська Лідице – 11 червня 1943-го року вбито у селищі і замордовано у концтаборі 320 людей. *Пауза, звучить поминальний дзвін.*

І вед. Французький Орадур – 10 червні 1944-го року знищено 642 людини. *Пауза, звучить поминальний дзвін.*

ІІ вед . Українська Корюківка – 1-2 березня 1943-го року вбито і спалено близько 7000 людей різного віку. *Пауза, звучить поминальний дзвін.*

І вед. Запалимо свічки пам'яті за безневинно вбитих чоловіків (*запалюємо першу свічку, пауза, звучить музика*)  
жінок (*запалюємо першу свічку, пауза, звучить музика*)

дітей (*запалюємо першу свічку, пауза, звучить музика*)

ІІ вед. Ті злочини ніколи не забуде мій народ. Пам'ять про них не підвладна часу. Вшануємо пам'ять загиблих хвилиною мовчання.

*Хвилина мовчання (звучить метроном)*

#### СЛАЙД №11

І вед. Спливли роки . Нова Корюківка піднялась з руїн та попелищ. Адже життя зупинити не можна. Та пам'ять про минуле – священна.

ІІ вед. Нехай ніхто і ніколи не знає такого страхіття, якого зазнали жителі м. Корюківка на початку березня 1943 – го року.

І вед. Святі почуття шани і вдячності до безневинно загиблих ми пронесемо через усе своє життя і передамо наступним поколінням.

*Звучить пісня Наталії Май «Фронтовики»*

#### Література

1. Корюківка – моя і наша . Автор - упорядник В.Устименко - Київ: Видавничий дім «Копм'ютерпрес», 2007.
2. Корюківка, 1943: злочин проти людяності. Зб. Документів і матеріалів / Український інститут національної пам'яті, Чернігівська обласна державна адміністрація, Корюківська районна державна адміністрація, Корюківський історичний музей; Упоряд.: С.В.Бутко, Т.В.Макаренко.- Чернігів, 2012
3. Мартиролог встановлених жертв Корюківської трагедії 1943 року. Довідник/ Український інститут національної пам'яті, Чернігівська обласна державна адміністрація, Корюківська районна державна адміністрація, Корюківський історичний музей; Упоряд.: С.В.Бутко, О.О.Толкачова. – Чернігів: Десна Поліграф, 2011 р.
4. Реквієм пам'яті. Буклет. Упор. О.В.Гончар.- Корюківка . ВАТ «Корюківська фабрика технічних паперів», 2003.
5. Хоменко А. З вогню і диму: Поема/В кн.. Хоменко А.// Хоменко . Голос. – Корюківка, 2003 .

Використані поезії учнів Корюківської гімназії, членів літературної студії «Дивослово»

**Зима Наталія Анатоліївна,  
учитель історії та правознавства  
Корюківської гімназії  
Чернігівської обл.**

